

# KRAGUJEVAC

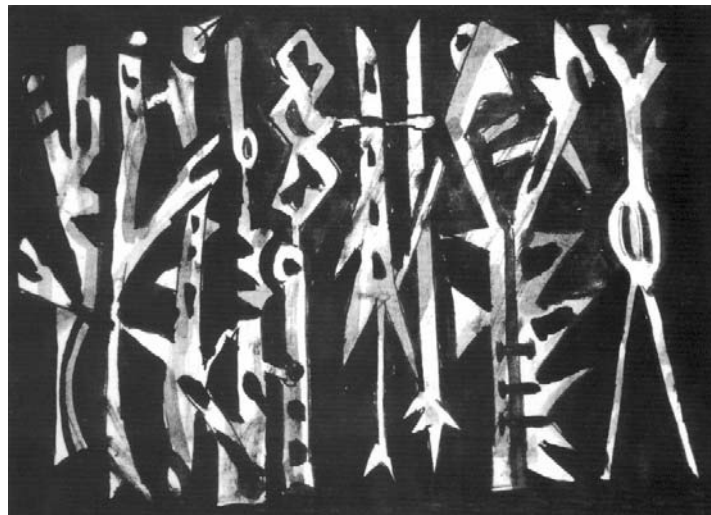
**Mihailo Kandić**

**VELIMIR MATEJIĆ, Grafike**

Galerija Mostovi Balkana, mart–april 2007.

**M**oderna i njeni predstavnivi sve manje su zastupljeni u galerijskim akcijama na početku 3. milenijuma. Dva su bitna razloga toj proređenosti. Prvi je prirodna selekcija, ona životna, tako da je sve manje modernista, onih koji su se školovali i formirali svoj trajan pristup likovnom delu u vremenima kada je umetnost "pomerala" svet, kada je ovaj romantičarski poklik bio zavijoren barjak umetnosti. Kada je umetničko delo bilo "dar Božji", nešto uzvišeno, kada nije bilo "rad", "projekt", "instalacija", kada nije zasnovano na tehnološkom ili tehničkom postupku u kome je autor, ne umetnik, bio njegov projektant a bezdušna mašina, ona "mrtva stvar" koja niti oseća niti reaguje dok je neko ne pokrene, pravi izvođač, surogat autorove "ruke". Bilo je to vreme kada je biti umetnik značilo nešto posebno, primerno, paradigmatično. I zato je u vremenu kada je oseka svega paradigmatičnog, uzvišenog, autoritativnog, "pomerajućeg" u najmanju ruku interesantan fenomen, zanimljivo suočiti se sa ovakvim "deža vi" pogledom, onim koji kao da je došao sa neke druge planete. Sa pogledom na likovno delo, na njegovu misiju i značenje, u nekom drugom vremenu od onoga u kome se formiralo i u kome je bilo kao takvo recentno. No, još je Bodrijar podrio tezu recentnog izjednačujući moderno i aktuelno, pošto modernost više ne postoji: sve je aktuelno i sve je retro. Njihove suprotnosti više ne postoje. Recentno je sve, dakle, kao što je sve – aktuelno.

Sa takvom mišlju, ili nekom drugom, svojom, možda mimo ove ponuđene teorijske pretpostavke, pokrenuo je svoje kreativne moći Velimir Matejić (1934), grafičar koji se školo-



Velimir Matejić, litografija

vao u čuvenoj beogradskoj Šumatovačkoj školi, u ateljeu Lize Križanić, koji je član ULUS–a još od 1968, čiji je aktivan umetnički staž duži od mnogih života njegovih mlađih kolega. Onih koji mogu naučiti od svog barda sve one tajne "zanata" koje se danas, naročito u miks medijima, smatraju nepotrebнима, ili su neupotrebljive kao nekadašnja "svojeručna" kreacija. I mada sama grafika, ovog puta litografija, nije ona neposredno "digitalna" – otisak je prethodne, "digitalne" matrice, omanji listovi Matejića, svojevrсни "predeli", "enterijeri", svi "bez naziva", u odnosu na tehničko–tehnološke, konceptualne, mentalne "radove" jesu neposredno, lično odrađeno delo. Dar, nadarenost, da se u redukciji realnog i mimetičkog, tek naznačeno prepoznatljivog, odrede koordinate onog svemira koji je postojao u delima pedesetih i šezdesetih godina XX veka, kako bi se mogao kontekstirati ovaj "omaž" Velimira Matejića litografiji kao "pokretaču".